

Računarska grafika

Odsecanje

Odsecanje

- Odsecanje ili isecanje (*Clipping*)
 - uklanjanje svih delova primitiva izvan prozora kroz koji se slika posmatra
- Pokrivanje (*Covering, Shielding*)
 - uklanjanje delova primitiva unutar prozora
- Predmet lekcije: 2D algoritmi odsecanja
- Algoritmi za odsecanje se dele prema sledećim kriterijumima:
 - prema primitivi koja se odseca
 - tačka
 - linija
 - poligon
 - prema prozoru za odsecanje (*clipping window*)
 - pravougaoni prozor, paralelan osama
 - konveksni poligon
 - proizvoljan poligon

Selektivno postavljanje piksela

- Algoritam rešava problem odsecanja proizvoljne tačke izvan prozora
- Umesto `SetPixel`, primitive se iscrtavaju pozivima `SelSetPixelInWin`
- Ako je prozor pravougaoni, ivice paralelne osama, a pripadaju prozoru:

```
Type Window = Record left,right:Xres; bottom,top:Yres End;  
Procedure SelSetPixelInRect (w:Window, p:Point, v:Value);  
Begin  
    If (w.left <= p.x) and (p.x <= w.right) and  
       (w.top >= p.y) and (p.y >= w.bottom) Then  
        SetPixel (p.x,p.y,v)  
    End
```
- Ako je prozor proizvoljan poligon:

```
Procedure SelSetPixelInPolygon (py:Polygon, p:Point, v:Value);  
Begin If Inside(p,py) Then SetPixel (p.x,p.y,v) End
```
- Metod je neefikasan jer se za svaki piksel vrši ispitivanje

Cohen-Sutherland algoritam

- Algoritam `SetPixelInRect` primenjen na liniju je podjednako spor:
 - kada se radi o linijama koje se delimično odbacuju
 - kada se radi o linijama koje se u celini prihvataju ili odbacuju
- Cohen-Sutherland-ov algoritam efikasno rešava problem odsecanja linija izvan pravougaonog prozora
- Osnovna ideja algoritma
 - da se najpre pokuša da se linija u celini prihvati ili odbaci
 - ukoliko se ne uspe – određuje se presek linije i produžene ivice prozora
 - ponovo se pokušava prihvatanje ili odbacivanje preostalog dela linije
 - ponavlja se postupak do prihvatanja ili odbacivanja preostalog dela linije

Algoritam (1)

1. Ivice prozora se produže tako da se cela slika podeli u 9 oblasti
2. Svakoj oblasti se pridružuje 4-bitni položajni kod (*Outcode*):
b3b2b1b0 - gde svaki bit označava jednu oblast:

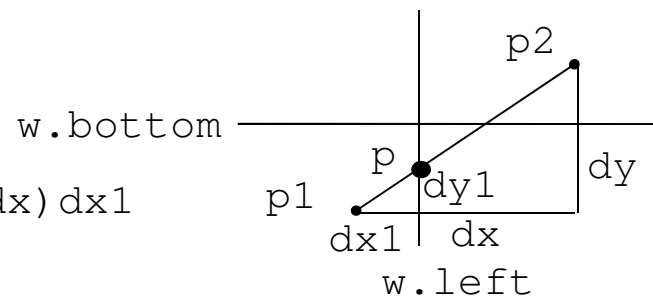
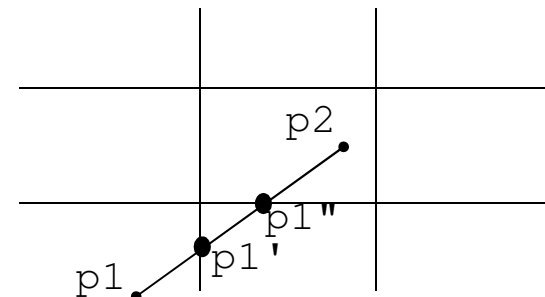
b3 - iznad
b2 - ispod
b1 - desno
b0 - levo

1001	1000	1010
0001	0000	0010
0101	0100	0110

3. Za krajnje tačke linije $p1$ i $p2$ određuju se položajni kodovi $c1$ i $c2$
4. Vršiti se ispitivanje:
 - a. Ako su i $c1$ i $c2$ jednaki 0 tada je $(c1 | c2) == 0 \Rightarrow$ linija se trivijalno prihvata
 - b. Ako $c1$ i $c2$ imaju barem 1 zajednički bit $(c1 \& c2) != 0 \Rightarrow$ linija se cela odbacujeNapomena: ovim se ne odbacuju sve linije koje su u celini van prozora (npr. $c1 == 0100$, $c2 == 0010$)

Algoritam (2)

5. Za preostale linije, ispituje se da li je tačka koja nije u prozoru ($c \neq 0$)
levo, desno, iznad ili ispod prozora
 - nalazi se presek linije koja se odseca sa odgovarajućom produženom ivicom prozora
 6. Krajnja tačka linije se premešta u tačku preseka ($P1 \rightarrow P1'$)
 7. Ide se na korak 3
- Tačka preseka P se određuje na sledeći način (u slučaju da linija seče levu ivicu prozora):
 $p(w.left, p1.y+dy1)$
 $dy=p2.y-p1.y$
 $dx=p2.x-p1.x$
 $dx1=w.left-p1.x$
 $dy1:dx1=dy:dx \Rightarrow dy1=(dy/dx) dx1$
 - Dobijeni izraz za koordinate tačke P ne zavisi od položaja $P1$ i $P2$ (bitno je samo da $P1P2$ seče levu ivicu prozora)

Procedura (1)

- Definišu se položajni kodovi:

```
Const LeftCode=1; RightCode=2; BottomCode=4; TopCode=8;
```

- Definiše se tip ivice prozora:

```
Type WindowEdge = (LeftEdge, RightEdge, BottomEdge, TopEdge);
```

- Uvodi se pomoćna funkcija `Outcode`

- vraća položajni kod tačke `p` u odnosu na prozor `w`:

```
Function Outcode(w: Window; p: Point): Integer;
```

```
Var code: Integer;
```

```
Begin
```

```
code:= 0;
```

```
If (p.x > w.right) Then code:= RightCode
```

```
Else If (p.x < w.left) Then code:= LeftCode;
```

```
If (p.y > w.top) Then code:= code + TopCode {bitski OR}
```

```
Else If (p.y < w.bottom) Then code:= code + BottomCode;
```

```
Outcode:= code;
```

```
End;
```

Procedura (2)

- Procedura `WCross` određuje presek `p` linije `l` sa ivicom `e` prozora `w`:

```
Procedure WCross(w:Window; e:WindowEdge; l:Line; Var p:Point);
  Var dx, dy, dx1, dy1: LongInt;
  Begin
    dx:= l.p2.x - l.p1.x;      dy:= l.p2.y - l.p1.y;
    Case e of
      LeftEdge:   Begin p.x:= w.left;  dx1:= p.x - l.p1.x;
                   p.y:= Round(dy*dx1/dx) + l.p1.y End;
      RightEdge:  Begin p.x:= w.right; dx1:= p.x - l.p1.x;
                   p.y:= Round(dy*dx1/dx) + l.p1.y End;
      BottomEdge: Begin p.y:= w.bottom; dy1:= p.y - l.p1.y;
                   p.x:= Round(dx*dy1/dy) + l.p1.x End;
      TopEdge:    Begin p.y:= w.top;   dy1:= p.y - l.p1.y;
                   p.x:= Round(dx*dy1/dy) + l.p1.x End;
    End {Case};
  End;
```

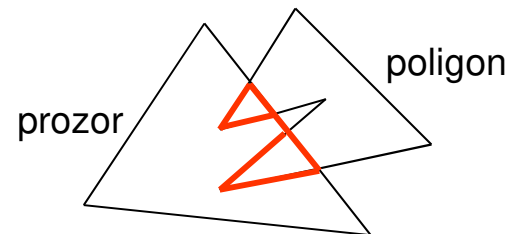

Procedura (3)

- Procedura `Clip` odseca delove linije `l` izvan prozora `w` i obaveštava da li se linija (makar i samo njen deo) prihvata (`accept`):

```
Procedure Clip(w: Window; Var l:line; Var accept: Boolean);
  Var c1,c2,c: Integer;      p: Point;
  Begin
    accept:= True;  c1:= Outcode(w, l.p1);  c2:= Outcode(w, l.p2);
    While ((c1<>0) or (c2<>0)) and accept do
      Begin
        If (c1 & c2) <> 0 Then accept:= False
        Else Begin
          If c1 <> 0 Then c:= c1  Else c:= c2;
          If (c & LeftCode) <> 0 Then WCross(w, LeftEdge, l, p)
          Else If (c & RightCode) <>0 Then WCross(w, RightEdge, l, p)
          Else If (c & TopCode)  <>0 Then WCross(w, TopEdge, l, p)
          Else WCross(w, BottomEdge, l, p);
          If c = c1 Then Begin l.p1:= p; c1:= Outcode(w, l.p1) End
          Else Begin l.p2:= p; c2:= Outcode(w, l.p2) End
        End {Else}
      End {While}
    End;
  End;
```

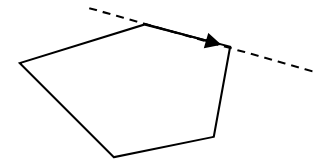
Sutherland-Hodgman-ov algoritam

- Algoritam rešava problem odsecanja proizvoljnog poligona izvan prozora, koji je konveksan poligon
- Strategija "podeli-pa-savladaj":
 - rešavaju se elementarni problemi čija kombinacija rešava ceo problem
- Elementaran problem:
 - odsecanje poligona u odnosu na jednu ivicu za odsecanje
- Ivica za odsecanje je prava – produžena ivica poligona-prozora
- Sukcesivno odsecanje svim ivicama za odsecanje daje konačni rezultat
- Rezultat predstavljaju delovi poligona koji pripadaju prozoru,
zatvoreni ivicama prozora
 - za razliku od rezultata koji bi se dobio primenom Cohen-Sutherland algoritma (ukoliko bi prozor bio pravougaoni)
- Problem: spajanje rezultatnih poligona

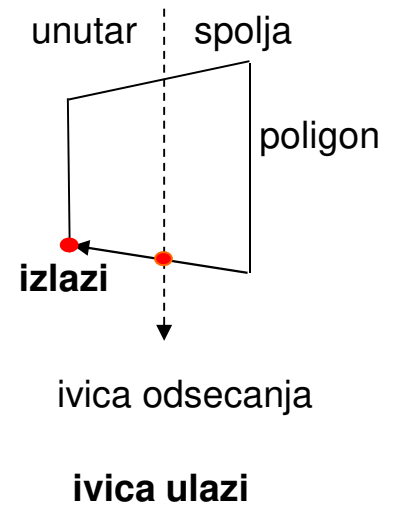
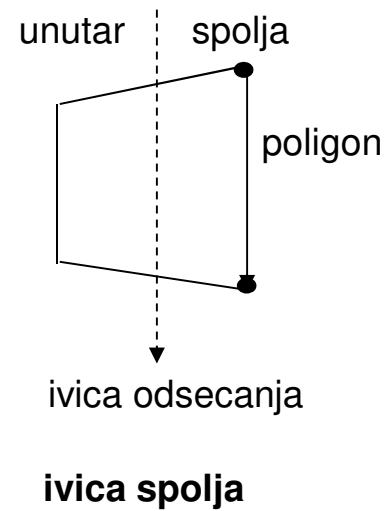
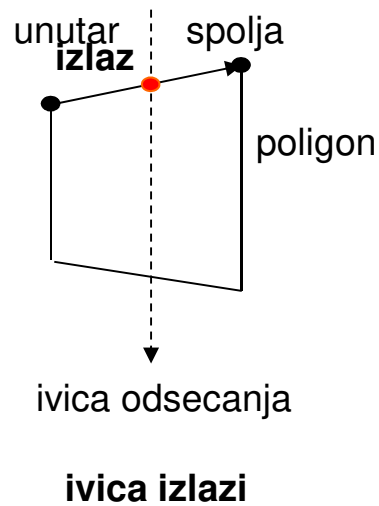
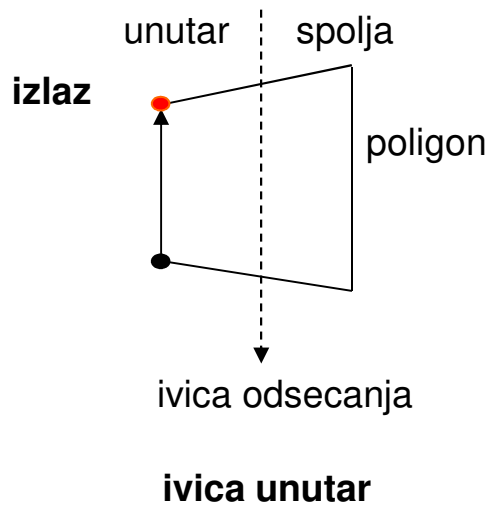
Algoritam (1)

- Polazi se od niza temena poligona v_1, v_2, \dots, v_n ;
ivice poligona su od v_i do v_{i+1} , za $i=1, \dots, n-1$ i od v_n do v_1
- Odsecanje prema ivici i generiše drugu (izlaznu) seriju temena koja definišu novi poligon
- Ivica prozora je usmerena u smeru kazaljke na časovniku
 - desna strana ivice prozora predstavlja poluravan koja određuje “unutrašnjost”
- Kreće se od ivice poligona (v_n, v_1) , pa do (v_{n-1}, v_n)
- Ispituje se odnos između susednih temena poligona i ivice odsecanja: 0, 1 ili 2 temena se dodaju u izlaznu listu
- Postoje 4 slučaja koja treba posebno analizirati

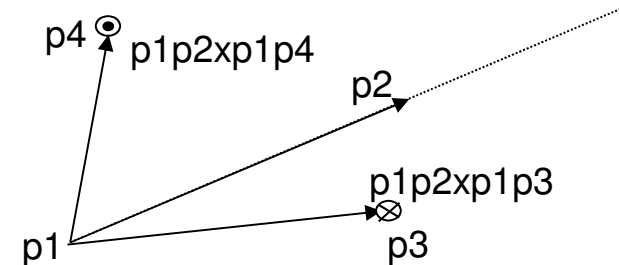
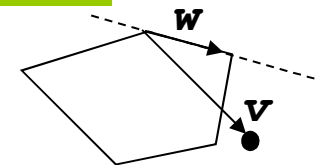
Algoritam (2)

- 4 slučaja:

Algoritam (3)

- Prozor je orijentisan u smeru kazaljke časovnika
- Unutrašnjost je definisana kao desna strana ivice odsecanja (orijentisane u smeru kazaljke)
- Test unutrašnjosti se zasniva na vektorskom proizvodu vektora ivice odsecanja w i vektora v od početne tačke ivice odsecanja do ispitivane tačke
- Ako su oba vektora u XoY ravni desnog koordinatnog sistema:
 - ako je je posmatrana tačka "unutar" ($p3$) tada je vektor proizvoda u smeru negativne Z ose
 - ako je posmatrana tačka spolja ($p4$) tada je vektor proizvoda u smeru pozitivne Z ose
- Tačka je unutar ako je magnituda vektorskog proizvoda negativna
- Vektorski proizvod dva vektora $w \times v$ u XoY ravni ima magnitudu (z komponentu): $w_x v_y - w_y v_x$
- Tačka p je sa unutrašnje strane ivice odsecanja $p1p2$ ako je: $(p2.x - p1.x)(p.y - p1.y) - (p2.y - p1.y)(p.x - p1.x) < 0$

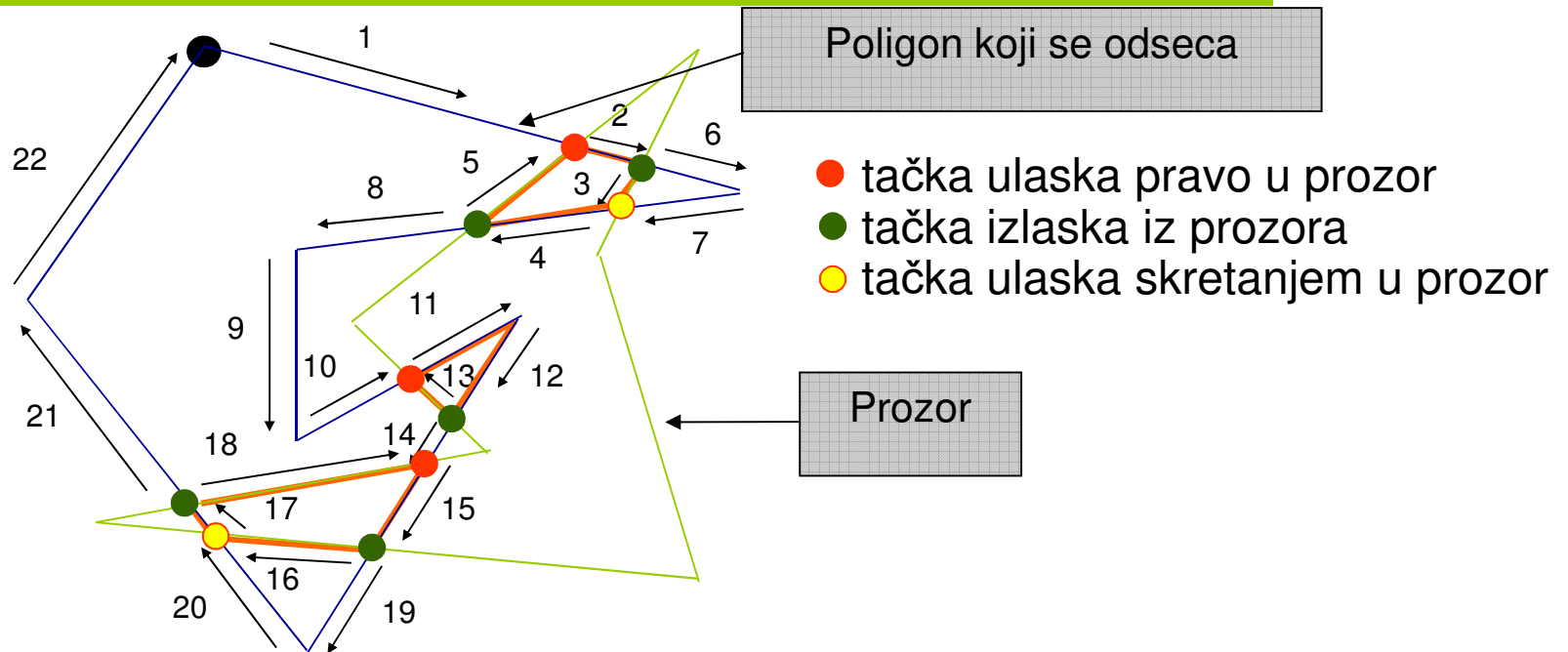

$$\det \begin{vmatrix} x & y & z \\ w_x & w_y & w_z \\ v_x & v_y & v_z \end{vmatrix}$$

Weiler-Atherton-ov algoritam

- Algoritam rešava problem odsecanja
 - proizvoljnog poligona izvan prozora, koji je proizvoljan poligon
- Praktično, određuje se presek dva proizvoljna poligona
- Oba poligona mogu biti i konkavna
- Algoritam
 - kreće se od proizvoljnog temena zadatog poligona koji se odseca, u pravcu kazaljke časovnika (temena su uređena na ovaj način)
 - prati se ivica poligona koji se odseca sve do preseka sa ivicom prozora
 - ako ivica "ulazi" u prozor, nastavlja se praćenje ivice poligona koji se odseca
 - ako ivica "izlazi" iz prozora, skreće se "udesno" i nastavlja ivicom prozora, na način kao da je on sada poligon za odsecanje, a originalni poligon za odsecanje sada prozor (prozor i poligon menjaju ulogu)
 - tačke preseka se pamte da bi se obezbedilo da se svi putevi pređu tačno jedan put

Algoritam

- Tačka ulaska pravo u prozor se pamti da bi se u njoj zatvorila putanja
- Tačka izlaska iz prozora se pamti da bi se od nje nastavilo
- Tačka ulaska skretanjem u prozor se pamti da bi se odustalo od zatvaranja putanje